

Gida didaktikoa

Gida didaktikoa

Bigarren Hezkuntzako ikasleei zuzenduta dago proposamen didaktiko hau. Jarduera hauek erabilgarriak dira gizarte- eta etika-arloetan, tutoretzetan, etab., baita gaian interesa duen edozein irakaslerentzat ere. Gure bizimoduan dugun petrolioaren mendekotasunaz hausnartzea eta petrolio-ekoizpenak Hegoko herrietan dituen eraginak aztertzea dira proposamenaren helburuak.

EGILEA: FERRAN POLO

1. ariketa: Sarrera

Helburua: petrolioaren erauzteaz, eraldatzeaz, erabileraz, kontsumoaz eta horiek dakartzaten arazoez eta estereotipo eurozentrizez ikasleek alde aurretik dituzten ezagutzak aztertzea.

Orientabideak: galdera ireki horrek hainbat istorio sor ditzake. Ikasleek alde aurretik dituzten ideiak azalarazteko eta berreraiki behar diren kontzeptuak eta estereotipoak identifikatu ahal izateko, beharrezkoa da zehaztasuna lor dezaketen galdera berriak egiteko ahalmena izatea.

2. ariketa: Petrolio-mendekotasuna

Helburua: Gure bizimoduan eta kontsumoan dugun petrolio-mendekotasun handia aitortzea.

Orientabideak: Lantzeko dugun taldearen arabera, aurretiko ideiak bildu eta gero, lan indibidual bat edo talde txikitako lan bat proposatuko dugu, ondoren gela osoarekin bateratzeko, edo alderantziz. Elkarrekin komentatuko ditugu, eta gero galdetegia banaka beteko dugu. Nabarmendu behar da petrolio- eta gas-eskarien aurreikuspenak handituz doazela. Energia berriztagarriekin ez da gauza bera gertatzen. Berotegi-efektuaren handitzea eta klima-aldaketa dakar horrek. Mendekotasun geostrategikoa da beste ondorio bat, espoliazioa eta gerrara eramaten gaituena. Ikerketa askoren arabera, petrolio-ekoizpenaren "zenitetik", gehieneko ekoizpenetik, oso hurbil gaude, eta gaur egun, upel bakar bat baino ez dute aurkitzen kontsumitzen diren hiru edo lau upeleko. "Gainazaleko" petrolioak, ezpurutasun gutxiago duena, agortzeaz dago. Gero eta garestiagoa da erauzteak. Europako herrietan, eta bereziki Espainian, oraindik handiagoa da menpekotasuna. Egunero erabiltzen diren 3.000 produktuk baino gehiagok, edo heien osagaiek, petrolioak omen dute lehengai. Zerrendako produktu guztiek petrolioak dute lehengai.

3. ariketa: Herriak, enpresak eta gerrak

Helburua: Erreserbarik izan ez eta petrolio-kontsumitzaile handienak izatearen paradoxak dakartzan ondorioak aitortzea.

Orientabideak: Hiru zerrendak behatuta, ikus daiteke ez dagoela erreserbarik duen Iparreko enpresarik; ekoizpenean bi daude, eta fintzean, berriz, sei. Irabazi gehiagoren bila doazenean, petrolio-enpresek, erreserbetatik erauzteko emakidak lortzeko, ez dute eragozpenik beren gobernuak presionatzeko (indarraren bidez ere bai, beharrezkoa izatekotan). Munduko herririk boteretsuenaren, Estatu Batuen, kanpo-politika ez da ulertu behar petrolio gordinaren horniketa ziurtatzeko estrategia gisa soilik -horregatik dibertsifikatzen da, eta erauzitako petrolioaren % 16tik % 25era pasatzen ari da Afrika-. Enpresen interesa ere aintzat hartu behar da. Ezin dugu ahaztu petrolioaren *lobby*-a ordezkatzeko dutela Ipar Amerikako lehendakariak eta lehendakariordeak.

Gatazkei eta petrolio gordinaren erreserbei buruzko galderari erantzuteko, informazio-bilaketa txiki bat egitea proposa dezakegu.

Berehala aurkituko ditugu Ekialde Hurbilaren zati bat -terrorismoaren aurkako gerrak eta zibilizazioek karga handia dute han, eta espoliazioa justifikatzen dute-, Nigeria, Angola, Sudan, Txad, Mexiko, Venezuela, Bolibia, Ginea eta Mendebaldeko Afrika... eta aipatuko ez ditugun Asia Erdialdeko errepublikak.

Gogorarazi behar dugu garraioa erauzteak baino garrantzitsuagoa dela askotan. Oliobideez ari gara.

Azken galdera baliagarri izan dakiguke kontzeptu-irizpide ebaluatzaileak badauzka.

4. ariketa: Pertsonak

Helburua: Ingurumeneko arazoek eta arazo geostrategikoei (makro mailan hartuak) ez ezik petrolioak ere pertsona askorengan (mikro mailan) pobrezia sortzen duela aitortzea.

Orientabideak: interesgarria izan daiteke kolektiboki irakurketa iruzkindu bat egitea. Bertan gizarte zibilaren borroka ausarta -babes legalik gabeko testuinguruan- eta baketsua balioetsi behar dugu, afrikar pasibo eta behartsuaren estereotipoari aurre egiteko. Halaber, arreta eskaini behar diegu familiaren desegituratze azkarrek eta azeleratuak eta gizartearen egituraren suntsipenak dakartzaten ondorioei, askotan babesgarri-lanak betetzen baitituzte.

Andréren kasuaren pareko beste kasu batzuei buruzko informazio-bilaketa txiki bat proposa dezakegu, ikusteko pertsona askorentzat zorigaitza dela petrolioak, diru-sarrerak, familia, erkidegoa eta kultura suntsitzen dizkielako.

5. ariketa: Ekintzak

Helburua: Ordena bidegabeko hori aldatzeko moduak aurkitzea, hiritar gisa dugun botereaz jabetuz.

Orientabideak: Errealitatearen alde gogor eta triste bat biltzen du esaldi honek: herri aberatsetako herritarrek ez gaude prest gure bizimodu xahutzaileari uko egiteko. Baina errealitatearen alde bat baino ez da hori. Espoliazioaren eta gerren ardura herritarrena dela esatea eta benetako errudunak ezkatzea -irabazi gehiago lortzeko helburuarekin gobernuetan eta erakunde multilateraletan eragiten duten petrolio-enpresak eta haien *lobby*-ak- zikin jokatzea da. Herritarrek ez daukate gerra bat edo espoliazio bat pizteko ahalmenik; badaukate, ordea, geldiarazteko ahalmena. Konponbidearen zati bat hortik etorriko da: enpresen *lobby*-ei herritarren *lobby*-en bidez aurre egitea, botoak eta kontsumoak boteredun bihurtzen gaituztela kontuan hartuz eta, aldi berean, gu baino ahulagoak eta babesgabeagoak diren herrialdeei laguntza emanez. Hori lortzeko, beharrezkoa da begiak eta belarriak ondo zabalduta izatea, eta komunikazio eta aisialdiko industrien eguneroko erasoan irakurketa kritikoak egitea; izan ere, errealitatearen ikuspegi partzial, alderdikoa eta, hortaz, iruzurtia sinetsarazi nahi digute.